

خوش، طاهر، ۱۳۵۷-

یاقوت ری: زندگانی حضرات عبدالعظیم حسنی و امامزاده حمزه و امامزاده طاهر علیهم السلام/

تألیف طاهر خوش ساروی- ساری: شوق، ۱۳۸۹.

۱۵۲ ص: مصور (رنگی)

۲۰۰۰ ریال.

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۰۱-۴۸-۰

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

ع.ح. به انگلیسی: The Ruby of Ruy (Ya' gut-e-Ray) Biography of his holiness, Abdul Azim-e- Hasani and Grand sons of Imam:Hamza and Tahir (Pbut) By : Tahir khosh .

کتابنامه: ص ۱۴۱-۱۴۵؛ همچنین به صورت زیر نویس

۱. عبدالعظیم بن عبدالله علیه السلام،- ۹۲۵۰ ق.- سرگذشتنامه

۲. امامزاده حمزه (شهر ری). ۳. امامزاده طاهر (شهر ری). الف. عنوان.

خ ۳۴۷ ع

۲۹۷/۹۸۴

۲۵/۵/۹۷۲ bp

### شناسنامه

نام کتاب: ..... یاقوت ری

مؤلف: ..... طاهر خوش

ناشر: ..... شوق ۰۹۱۱۱۵۳۲۸۶۷

ویراستار: ..... مهدی صباغی

تایپ و صفحه آرایی: ..... سلیمان جهاندریده

نوبت چاپ: ..... اول ۸۹/

تیراژ: ..... ۳۵۰۰ نسخه

چاپخانه: ..... عتروت

قیمت: ..... ۲۰۰ تومان

شابک: ..... ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۰۱-۴۸-۰

مراکز پخش:

۱- شهری - بلوار مدرس - جنب حوزه عبدالعظیم - صوت العظیم - ۰۹۱۲۳۰۶۰۲۸۲

۰۹۱۲۷۵۰۱۷۸۱

۲- قم: مرکز پخش کتاب:

[WWW.TAHERIN.PARSIBLOG.Com](http://WWW.TAHERIN.PARSIBLOG.Com)

# یا قوت‌ری

زندگانی حضرات: عبد العظیم حسنی،  
امامزاده حمزه و امامزاده ظاهر علیهم السلام

ظاهر خوش ساروی

با همکاری:

کربلایی عباس پیرعلی

نشر شوق

## فهرست

- بخشی از پیام گهربار مقام معظم رهبری به کنگره حضرت عبدالعظیم علیه السلام ..... ۱۵
- تقریظ حضرت استاد آیت الله نجم الدین طبری ..... ۱۶
- پیش گفتار ..... ۱۸
- طبقات امامزادگان عظام ..... ۲۱

## فصل اول

### حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام

- شناخت نامۀ عبدالعظیم علیه السلام ..... ۲۵
- نسب و نیاکان حضرت عبدالعظیم علیه السلام ..... ۲۵
- الف - امام حسن مجتبی علیه السلام ..... ۲۷
- ب - زید بن امام حسن مجتبی علیه السلام ..... ۲۸
- ج - حسن بن زید ..... ۲۸
- د - علی بن حسن ..... ۲۹
- ه - عبدالله بن علی ..... ۳۰
- تاریخچه و پیدایش شهر ری ..... ۳۱
- تاریخ سیاسی ری در عصر اسلامی ..... ۳۳
- ری و تشیع ..... ۳۷
- علت هجرت ..... ۴۱
- ورود به شهر ری ..... ۴۳
- مدفن آن حضرت ..... ۴۵

- معنای شاه ..... ۴۷
- تقیّه عبدالعظیم علیه السلام ..... ۴۸
- ممتاز بودن سید حسنی ..... ۴۹
- آثار قلمی عبدالعظیم علیه السلام ..... ۵۱
- کتاب يوم و ليله (روز و شب) ..... ۵۲
- مجالست با بزرگان ..... ۵۲
- ثواب زیارت و پاسخ به یک شبهه ..... ۵۳
- دانشمندان و مشاهیر حرم حسنی ..... ۵۵
- فرزندان عبدالعظیم ..... ۵۷

## فصل دوم

### امامزاده حمزه علیه السلام

- امامزاده حمزه علیه السلام ..... ۶۱

### سخنان بزرگان

- الف - عباس فیض ..... ۶۲
- ب - علامه نسابه؛ سید ضامن بن شد قم ..... ۶۲
- دلایل هجرت ..... ۶۳
- اولاد حضرت ..... ۶۳
- چگونگی وفات یا شهادت حضرت ..... ۶۵
- محل دفن یادگار موسی بن جعفر علیه السلام ..... ۶۷
- شجره نامه ..... ۶۸

## فصل سوم

### امامزاده طاهر علیه السلام

- اجداد امامزاده طاهر علیه السلام ..... ۷۱
- الف - امام سجاده علیه السلام (جذ هشتم) ..... ۷۱
- ب - زید بن علی بن الحسین علیه السلام (جذ هفتم) ..... ۷۲
- ج - حسین بن زید (جذ ششم) ..... ۷۳
- د - یحیی بن حسین ذوالدمعة (جذ پنجم) ..... ۷۵
- ه - عیسی بن یحیی (جذ چهارم) ..... ۷۵
- و - حسین بن عیسی (جذ سوم) ..... ۷۶
- ز - حسن بن حسین (جذ دوم) ..... ۷۷
- ح - محمد بن حسن (جذ اول) ..... ۷۷
- ط - محمد بن محمد (پدر امامزاده طاهر علیه السلام) ..... ۷۸
- ی - امامزاده طاهر الحسینی علیه السلام ..... ۷۸

## فصل چهارم

### احادیث نقل شده از عبدالعظیم علیه السلام

- نصیحت امام رضا علیه السلام به عبدالعظیم ..... ۸۳
- یک شبهه و چند جواب ..... ۸۴
- الف - عبدالعظیم در زمان امام موسی کاظم علیه السلام ..... ۸۶
- ب - عبدالعظیم در زمان امام رضا علیه السلام ..... ۸۶

- ج- عبدالعظیم در زمان امام جواد علیه السلام ..... ۸۷
- د- سید الکریم در زمان امام هادی علیه السلام ..... ۸۷
- ه- سید الزکی در زمان امام حسن عسکری علیه السلام ..... ۸۸
- امام جواد علیه السلام و عبدالعظیم (روایات مهدوی و متفرقه) ..... ۹۲
- امام هادی علیه السلام و عبدالعظیم ..... ۹۵
- الف - مصاحبه موسی با خداوند ..... ۹۵
- ب - حدیث عرضه دین ..... ۹۷
- ج - عبدالعظیم از ابن اذینه از مالک الجهنی ..... ۹۹
- د - عبدالعظیم از ابراهیم بن ابن محمود ..... ۹۹
- ه - عبدالعظیم از محمود بن ابی البلاد ..... ۹۹

### فصل پنجم

#### کرامات

- پیمان دو خادم ..... ۱۰۳
- دل درد آصف الدوله! ..... ۱۰۴
- نامه‌ای برای آیندگان! ..... ۱۰۵
- ماجرای هموطن ارمنی ..... ۱۰۸
- آن سرباز که بود؟ ..... ۱۱۰
- جوان آذربایجانی ..... ۱۱۱
- کرامت امامزاده طاهر علیه السلام ..... ۱۱۴

## فصل ششم اشعار

- کعبه اجلال ..... ۱۱۹
- همای بلند آشیان دل ..... ۱۱۹
- آستانه ری ..... ۱۲۰
- شهاب معرفت ..... ۱۲۰
- بهشت مجسم ..... ۱۲۰
- صفای دل عاشقان ..... ۱۲۱
- یاقوت ری ..... ۱۲۱

## فصل هفتم زیارت و آداب آن

آداب زیارت و شرایط حضور در حرم‌های مطهر امامان معصوم علیهم‌السلام و امامزادگان

- بزرگوار ..... ۱۲۵
- مهم‌ترین آداب زائر عبارت‌اند از: ..... ۱۲۵
- الف - تطهیر جسم و روح ..... ۱۲۵
- ب - آرامش و وقار ..... ۱۲۶
- ج - خضوع و خشوع ..... ۱۲۶
- د - ذکر و تسبیح خداوند ..... ۱۲۶
- ه - خواندن اذن ورود ..... ۱۲۷
- و - ابراز محبت به امامان علیهم‌السلام و امامزادگان ..... ۱۲۷

- ۱۲۷.....ز- پرهیز از حرف‌های بی‌هوده و کارهای لغو
- ۱۲۷.....ح- خواندن زیارت‌نامه
- ۱۲۸.....ط- تلاوت قرآن
- ۱۲۸.....ی- دعا
- ۱۲۹.....ک- خواندن نماز
- ۱۲۹.....ل- رعایت حال دیگران
- ۱۳۰.....آثار آداب زهارت:
- ۱۳۰.....الف - تعظیم و بزرگداشت اولیای الهی
- ۱۳۱.....ب- کسب طهارت و پاکی و دوری از آلودگی و گناه
- ۱۳۱.....ج- به دست آوردن معرفت بیشتر و شناخت معارف دین
- ۱۳۲.....د- آمرزش گناهان و بهره‌مندی از شفاعت صاحبان قبور مطهر
- ۱۳۲.....هـ- الگو برداری از اهل بیت علیهم السلام
- ۱۳۳.....بخش فعالیت‌های آستانه
- ۱۳۶.....زیارت نامه حضرت عبدالعظیم علیه السلام
- ۱۳۸.....زیارت نامه امامزاده حمزه علیه السلام
- ۱۳۹.....زیارت نامه امامزاده طاهر علیه السلام
- ۱۴۱.....فهرست منابع
- ۱۴۶.....پرسش‌نامه
- ۱۵۱.....پاسخنامه



بخشی از پیام گهربار مقام معظم رهبری به کنگره حضرت عبدالعظیم علیه السلام

بسم الله الرحمن الرحيم

ری مرکز بسیار مهمی از لحاظ علمی و فرهنگی در تاریخ ما است و سرسلسله این بزرگان هم جناب عبدالعظیم با اینکه اهل ری نیستند حقاً و انصافاً به ری و تاریخ ری آبرو دادند و حق عظیمی به گردن همه تهرانی‌ها و اهل ری دارند.

شخصیت جناب عبدالعظیم برای اغلب مردم ناشناخته است. ایشان هم یک شخصیت علمی بود، هم یک شخصیت جهادی بوده [هم محدث] و هم افتخاراتی داشته است.

تجلیل از جناب عبدالعظیم تجلیل از علم، جهاد، زهد و تقوا است. ایشان صائم النهار و قائم الليل بوده‌اند.

شهر ری به خاطر بقعه مطهره جناب عبدالعظیم حسنی و جناب حمزه و طاهر علیهما السلام و قبور مطهر علمای بزرگ، از لحاظ معنوی، قبله و ریشه و مرکز اشاع تهران است. قبر مطهر امام علیه السلام هم بر این همه اضافه شد و آن بارگاه با عظمت و معنوی هم اتفاقاً باز نصیب شهرری شد.

شهرری با این ذخیره معنوی، باید از لحاظ دینداری، فرهنگ و روحیه انقلابی و روح حماسی مردم در زمینه‌های مختلف، درجه یک باشد.

این بقاع مطهره‌ای که در این شهر وجود دارد، خیلی بالارزش است، این ذخیره معنوی است.<sup>۲</sup>

۱. این پیام مقام عظمای ولایت در تاریخ ۱۳۸۲/۲/۵ توسط رئیس دفتر ایشان حضرت حجت الاسلام والمسلمین محمدی گلپایگانی در کنگره حضرت عبدالعظیم علیه السلام قرائت گردید.

۲. آستان مقدس حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام در گذشته و حال، ص ۲۲۹.

## تقریظ حضرت استاد آیت الله نجم الدین طبعی

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمین و الصلاة والسلام علی اشرف برتّه و افضل انبیائه

محمّد بن عبدالله و علی آله الطاهرين سیمّا الإمام المهدی المتظر روحی فداه

و بعد: درباره مقام و شأن حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام کتابهایی نوشته شده و

هر کلام به بعضی از ابعاد و ویژگیهای زندگی پربار او پرداخته‌اند.

این بزرگوار: اولاً به چهار واسطه به امام حسن مجتبی علیه السلام می‌رسد؛ زیرا که او

فرزند «عبدالله» فرزند «علی» فرزند «حسن» فرزند «زید» فرزند امام

«حسن مجتبی علیه السلام» است.

ثانیاً: حدیث عرضه داشتن دین و اعتقادات خود را بر امام هادی علیه السلام نقل می‌کند.

که همین یکی از بهترین شواهد و گواه بر سلامت اعتقاد و ولایتمداری اوست و

امام علیه السلام او را ستوده و عبارت «أنت ولینا حقاً» جایگاه این شخصیت را می‌رساند.

با توجه به این ویژگی‌ها، نویسندگان و محققان گرامی جا دارد که در مورد این بزرگوار

کتابهایی نوشته و منتشر کنند و مردم را در جریان چنین شخصیتی قرار دهند.

در این راستا یکی از نویسندگان و اهل قلم یعنی جناب عالم فاضل فرزند گرامی

من «آقای طاهر خوش سازوی» گام ارزشمندی برداشته و با تألیف کتاب «یا قوت

ری» انشاءالله دین خود را اداء کرده باشد و با معرفی این شخصیت و دو امامزاده

بزرگوار - آرمیده - در جوار حضرت عبدالعظیم به اهل بیت عصمت و طهارت خدمتی  
تقدیم داشته باشد شکر الله سعه.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

قم مقدس - نجم الدین طوسی

۸۹/۱۰/۱۲

www.ketab.ir

## پیش گفتار

قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

« قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُحْسِنُهُ؛ ارزش هر کس به مقدار دانایی و تخصص او است. »

الحمدلله از قرن سوّم تاکنون هر کدام از راویان و محدثان بزرگوار کتاب‌هایی را در شأن و مقام - چه نسبی و چه علمی - از حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام به رشته تحریر در آورده‌اند و هر کدام به نوعی او را توصیف نموده‌اند.

توجه معنی لطیفی که مجرد از دلیلی توجه آیت شریفی که منزّه از بیانی

این کتاب در مورد سه امامزاده واجب التعظیم گردآوری شده و در چند فصل جداگانه به ابعاد زندگی معنوی، سیاسی و اجتماعی آن بزرگواران پرداخته است<sup>۱</sup> و با توکل و توسل به خدای پیامبر صلی الله علیه و آله و خاندان پاکش - به ویژه این سه امامزاده - نگارش آن به پایان رسید؛ البته جلال قدر و عظمت شأن این بزرگواران بالاتر از آن است که امثال من در مورد اینان قلمی زده، ادعای کامل بودن مطالب را داشته باشند و نیز خود واقفم که در این جای جای اوراق این کتاب، بدون شک یاری خداوند کریم و عنایات این بزرگواران والاترین نقش را در این امر داشته است؛ ولی

۱. نهج البلاغه، حکمت ۸۱، ص ۶۴۱

۲. لازم به یادآوری است کتاب «مهمان ری» نوشته این حقیر که برای کودکان در سال ۱۳۸۵ نوشته‌ام، الحمدلله با استقبال خوبی رو به رو و چندین بار تجدید چاپ گردید.

یک دهان خواهم به پهنای فلک      تا بگویم وصف آن رشک ملک  
 در دهان یابم چنین و صد چنین      تنگ آید بر بیان این چنین<sup>۱</sup>  
 این قدر هم گر نگویم ای سَند      شیشه دل از ضعیفی بشکند<sup>۲</sup>

لذا گردآورنده، این اثر ناچیزش را با یک عذر و تقصیر به پیشگاه آنان عرضه داشته، به خاطر کوتاهی مطالب از درگاهشان طلب عفو و بخشش می‌نماید و امیدوار است خوانندگان عزیز و نسل‌های آینده بهتر از آنچه حقیر در این مجموعه خدمت مردم ارائه نموده، ابعاد مختلف زندگانی آن بزرگواران را مورد بررسی قرار دهند تا حقایق ناگفته بسیاری را که در بستر تاریخ به فراموشی سپرده شده است کشف نمایند؛ همچون کتاب یوم و لیلۃ حضرت عبدالعظیم؛ نحوه زندگانی امامزادگان حمزه و طاهر علیهما السلام، که در دسترس نیست را به تمامی جویندگان و مشتاقان آل الرسول الأعظم علیهم السلام برسانند و به این ترتیب روز به روز بر عظمت و شأن و مقام آنان بیفزایند و از غربت و مظلومیت اینان بکاهند.

### سپاسگزاری:

در پایان، همان‌گونه که عبدالعظیم حسنی از محمود بن ابی‌البلاد و ایشان از امام رضا علیه السلام نقل می‌فرمایند که حضرت فرمود:

۱. در بعضی از نسخه‌ها به جای کلمه «حنین»، «امین» آمده است.

۲. کلیات مثنوی معنوی، دفتر پنجم، ص ۸۱۸

«مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ؛ كَسَى كَه شکرگزاری ولی نعمت خود از خلق خدا نکند، شکرگزاری از خدا نکرده است»<sup>۱</sup> بر خود واجب می‌دانم از همه عزیزان و سروان گرامی که به نوعی در امر نوشتن این مجموعه حقیر را همراهی نمودند به ویژه معاونت فرهنگی آستان مقدس و ریاست حوزه عبدالعظیم علیه السلام حضرت حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج محمد تقدیری و همکاران گرامی‌شان جناب آقایان سید مهدی مؤمنی و کربلایی عباس پیرعلی و اعضای کتابخانه حضرت که با صبر و حوصله کتاب‌هایی را در اختیار حقیر قرار دادند، تشکر و سپاسگزاری کرده، توفیقات روز افزون و طول عمر پر برکت همگان را در راه احیای آثار خاندان وحی و رسالت از خدای عزیز و جلیل مسئلت می‌نمایم، همچنین با سپاس فراوان از حضرت آیت الله نجم الدین طبسی که نظرات سازنده ایشان باعث شد شیوه نگارش کتاب به طور مطلوب و شایسته بنا نهاده شود.

امید است عزیزانی که این کتاب را مطالعه می‌کنند، با اظهار نظرها و انتقادهای دلسوزانه خود، گردآورنده را در رفع نقایص و کاستی‌های این کتاب در چاپ‌های بعدی یاری فرمایند.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

قم، طاهر خوش ساروی

۱۳۸۹/۱۰/۲۵ ش.